

‘Een deel van die Georges kan nu op rust...’

Professor Georges Allaert neemt afscheid van Universiteit Gent

HANS LEINFELDER [VLAAMSE OVERHEID, DÉPARTEMENT RUIMTE VLAANDEREN]

Op 30 september 2013 ging aan de Gentse universiteit professor Georges Allaert met emeritaat. Op zijn afscheidsseminarie werd hij geprezen als de laatste van een generatie academici die de Vlaamse ruimtelijke ordening, vanaf de opmaak van de eerste gewestplannen in de jaren 1960-1970, mee heeft vormgegeven. Ook als academicus stond Georges met beide voeten in de praktijk. Hij voelde zich niet te goed om, in concrete plannings- en besluitvormingsprocessen, het eigen ontwerp te bediscussiëren of met een kritisch publiek in debat te gaan op een of andere inspraakavond. Hij koesterde bovendien een bijzondere affectie voor de media en liet zelden een kans voorbijgaan om de samenleving via krant, tijdschrift, radio of televisie een ‘ruimtelijk geweten’ te schoppen... en dit ter wille van de samenleving.¹

Een rusteloos onderzoeker

Georges Allaert begon zijn loopbaan in 1971 als onderzoeker aan het overwegend economisch geïnspireerde Seminarie voor Survey en Ruimtelijke Planning van de Gentse universiteit, onder leiding van zijn voorganger Marcel Anselin. Veertig jaar later laat hij zijn opvolger, Luuk Boelens, de Afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke planning (AMRP) na, met onderzoek op het vlak van zowel ruimtelijk beleid als ruimtelijke economie, duurzame mobiliteit en ruimtelijk milieubeheer. Niemand is beter geplaatst dan Georges zelf om op alle onderzoeksprojecten uit die veertig jaar terug te blikken, maar toch verdienen twee constanten in zijn onderzoekslapbaan hier iets meer aandacht: de fascinatie voor het experiment en de ambitie om te wegen op het beleid. Georges Allaert voelde zich altijd aangetrokken door de mogelijkheden van nieuwe technieken, inzichten en instrumenten. De warmtekaart van België uit 1978 en zijn doctoraatsonderzoek uit 1979 over een planologische benadering van het landschap betekenden een doorbraak op het vlak van geografische informatiesystemen. Van zijn verblijf aan de John Hopkins University (Baltimore-USA) bracht hij het begrip ‘*economic decision power*’

mee dat aan de basis lag van ruimtelijk-economische positioneringsstudies voor talrijke Vlaamse regio's in de jaren 1980 en 1990. Vervolgens experimenteerde hij met nieuwe beleidsinstrumenten, zoals milieueffectrapportering, gemeentelijke natuurontwikkelingsplanning en provinciale en gemeentelijke structuurplanning. Aan het begin van de 21e eeuw breidde hij de scope van de AMRP uit naar verkeersveiligheid (intelligente snelheidsaanpassing), duurzame mobiliteit (waterstoftechnologie), bedrijvenparkmanagement en de relatie tussen ruimtelijke planning en klimaatverandering (CcASPAR). De doctoraatsonderzoeken die hij begeleidde niet te na gesproken, betekende deze niet aflatende fascinatie voor het experiment echter ook dat het door hem geleide onderzoek niet genoeg fundamenteel-wetenschappelijke diepgang had om het internationaal te valoriseren. Dit hangt samen met de bewuste keuze van Georges Allaert om met onderzoek ook een maatschappelijke rol te spelen en te wegen op het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid. Het grootste deel van de door hem geleide onderzoeksprojecten werd uitgevoerd in opdracht van een federale, Vlaamse, provinciale of gemeentelijke overheidsinstantie. Het liefst ging hij, met al zijn kennis, op studiedagen of in allerhande stuurgroepen en commissies in

Foto Firmin De Maître

MET DE ONELINER DAT MEN ‘EEN DEEL VAN DIE AUTO THUIS KAN LATEN STAAN’ HAALDE HIJ ZELFS HET TELEVISIE-PROGRAMMA ALLES KAN BETER VAN MARK UYTTERHOEVEN

hun eindwerk begeleidde: kritiek werd door Georges altijd op een opbouwende manier geformuleerd. In de Gentse boekentoren liggen de stapels thesissen en masterproeven die hij promootte metershoog opgetast. Jarenlang is hij zich blijven inspannen voor een opleiding stedenbouw en ruimtelijke planning aan de Universiteit Gent. Als secretaris en voorzitter van de opleidingscommissie heeft hij deze vreemde eend in de bijt van de ingenieurswetenschappen weten overeind te houden, ook bij de laatste hervorming naar een initiële master.

Een bekend ruimtelijk planner

Georges Allaert schreef regelmatig opiniestukken voor kranten, organiseerde zelf persconferenties, en zegde sowieso nooit nee tegen radio en televisie. Hierbij ventileerde hij, in verstaanbare taal en zonder ondertiteling, zijn eigen visie op reeds genomen of nog te nemen beleidsbeslissingen. Met de oneliner dat men ‘een deel van die auto thuis kan laten staan’ haalde hij zelfs het televisieprogramma ‘Alles kan beter’ van Mark Uytterhoeven. Hij beseftte dat de media meer impact hadden dan een academische studiedag. Dat werd hem niet altijd in dank afgenomen in de academische wereld, net zo min als in de praktijkwereld van de ruimtelijke planning. Gelukkig was er Jef Van den Broeck om bij Georges’ emeritaat nog eens te benadrukken hoe belangrijk diens tussenkomst in de pers over de ‘Lange Wapper’ voor Antwerpen is geweest: ‘Vóór hem had niemand aan de bel getrokken (...) En toen schrokken we wakker, waarvoor dank.’

Een warm mens

Ook dat.

debat met planners, ambtenaren en politici die het beleid moesten voorbereiden en vormgeven. In 1983-1984 maakte hij al deel uit van een groep academici en praktijkmensen die de conceptnota's schreven voor een eerste Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Vandaag is hij voorzitter van het expertenforum dat de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen begeleidt.

Een gedreven lesgever

In de jaren 1990 en 2000 werden stedenbouw en ruimtelijke planning aan de Universiteit Gent in het West-Vlaams gedoceerd. De ‘goeste’ waarmee Georges Allaert en ook Charles Vermeersch generaties Vlaamse ruimtelijke planners klaarstoomden, spatte er gewoon vanaf. Colleges waren uitvoerige en kritische betogen en van studenten werd op het examen geen papegaaienpraat verwacht. Een goede ruimtelijke planner moet een wervend verhaal kunnen vertellen, vonden Georges en Charles. Studenten mochten op het mondelinge examen echter niet te lang aarzelen of Georges antwoordde in hun plaats. Vaderlijk en enthousiasmerend was ook de manier waarop hij zijn pupillen bij

¹ Boelens, L., Leinfelder, H. & Pisman, A. (red.) (2013). ... Ter wille van de samenleving. Liber Amicorum Georges Allaert. Academia Press, Gent.